

Metodika tvorby Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030

[Rada vlády pro nestátní neziskové organizace]

září 2020

Obsah

Úvod	1
Východiska Strategie	1
Princip participace	2
Cílové skupiny Strategie	2
Fáze tvorby Strategie	3
Pracovní struktura a tok informací	4
Činnost PS Strategie	4
Činnost sekretariátu RVNNO	5
Tok informací	6
Metody a nástroje tvorby Strategie	6
Rámcový harmonogram tvorby Strategie	7
Struktura a členění Strategie	8

[V dokumentu je popsán proces tvorby Strategie, jsou popsány zejména základní postup její tvorby, včetně hlavních aktérů, realizovaných klíčových aktivit, způsob jejího schvalování a další.]

Úvod

Dne 29. července 2015 byla vládou ČR schválena Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 – 2020 jako první koncepční materiál pro oblast nestátních neziskových organizací. Účinnost materiálu končí 31. prosince 2020. Navržením a následným schválením časově navazující strategie dochází k vyjádření vůle státu podpořit rozvoj občanského sektoru a nestátních neziskových organizací, spolupodílet se na řešení identifikovaných výzev a slabých míst, aktivně a v souladu s národním směřováním k udržitelnému rozvoji České republiky také efektivně využívat potenciálu spolupráce státu a nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), a to v určitém časovém horizontu 2021 – 2030 prostřednictvím série koordinovaných opatření.

Hlavním cílem Strategie je vymezení státní politiky koncepčním dokumentem, schváleným vládou, který bude sloužit jako východisko pro rozvoj a monitoring koncepčních opatření, která může stát a jeho orgány uplatňovat ve prospěch rozvoje a udržitelnosti občanského sektoru a jeho entit, především pak NNO.

Metodika stanovuje základní principy tvorby Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030 (dále jen „Strategie“). Shrnuje institucionální a procesní rámec tvorby Strategie jednotlivými zainteresovanými aktéry.

Východiska Strategie

Proces přípravy Strategie je rozdělen do několika fází a sleduje občanskou společnost se zaměřením na postavení a roli NNO ve dvou základních rovinách:

➤ **Neziskový sektor a NNO jako hodnota sama o sobě**

Občanskou společnost tvoří občané, kteří se dobrovolně podílejí na spravování věcí veřejných a stát jim k tomu vytváří vhodné podmínky. Tímto krokem ctí jedno ze základních lidských práv, právo politické, a postulát demokracie jako takové. Česká republika se zavázala zvýšit inkluzivitu vládnutí, tedy reálnou možnost zapojení svých občanů a občanek do rozhodování o věcech veřejných, resp. do tvorby veřejných politik. *„Intenzivněji budou využívány formy demokracie participativní, která klade důraz na přímé zapojení do rozhodování, a demokracie deliberativní, orientované k diskusi a vzájemnému přesvědčování. V České republice musí také existovat prostor pro alternativní uvažování o tom, jak demokraticky vládnout, protože nelze „od zeleného stolu“ odhadnout demokratické potřeby a vytvořit k nim vhodné formy na desetiletí dopředu. Česká republika bude tento prostor vytvářet přímo, formou státní podpory vědeckého výzkumu a vývoje. Zdrojem inovací demokratického vládnutí však mohou být také návrhy různých think-tanků a NNO....“¹*

➤ **Role a zapojení NNO v kontextu řešení aktuálních potřeb společnosti**

„Veřejné služby mají klíčovou úlohu – pro zvyšování kvality života musí být k dispozici všem obyvatelům ČR v dostatečném (a dlouhodobě rostoucím) standardu. S ohledem na specifické problémy komunit a rychlou dynamiku změn je nezbytné, aby stát s respektem k principu subsidiarity spolupracoval s institucemi jiného druhu a na všech úrovních – od nadnárodních institucí a sou-

¹ Strategický rámec Česká republika 2030, str. 101. Dostupné online: <https://www.cr2030.cz/strategie/dokumenty-ke-stazeni/>.

sedních států přes samosprávy, až po různé formy partnerství s neziskovými organizacemi, podnikatelskými subjekty, odbory, církvemi a v neposlední řadě s komunitami na místní úrovni.“²

Je tedy v zájmu státu, aby vytvářel příznivé podmínky pro rozvoj těchto institucí a takové mechanismy, které veřejné správě umožní v maximální míře využívat potenciálu občanské společnosti, jejich formálních i neformálních struktur.

Princip participace

Proces tvorby nové Strategie není připravován izolovaně, strategické práce **jsou koordinovány jak horizontálně**, napříč resorty, **tak vertikálně** – v souladu s [Metodikou pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů](#)³ a [Metodikou přípravy veřejných strategií](#)⁴, dále s ohledem na klíčové vládní dokumenty, mezinárodní strategické dokumenty, výzkumy a v neposlední řadě akademické studie.

Kdo musí být zapojen pro přípravu Strategie a jak?

Co Strategie řeší a jaký je cílový stav?

Kdo tvoří cílovou skupinu Strategie?

Základním principem celého procesu tvorby nové Strategie je **transparentní a objektivní přístup**. Do její přípravy je zahrnut široký okruh zainteresovaných stran - jak aktéři, kteří na základě Strategie mají provádět definovaná opatření, tak aktéři, na které míří jednotlivá opatření. Strategie je proto formulována v přímé součinnosti se zástupci veřejné správy, NNO, ale také akademické sféry a v neposlední řadě veřejnosti. Jmenované skupiny do celého procesu vstupují v roli konzultovaných subjektů, které do celého procesu vnášejí zkušenosti z praxe, otevírají nová řešení, poukazují na možná úskalí a poskytují zpětnou vazbu.

Formalizovanou platformu pro výše uvedenou participaci tvoří Pracovní skupina pro tvorbu Strategie vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2021–2030 (dále jen „PS Strategie“). Členové PS Strategie jsou nominováni tak, aby zájmové skupiny a názorové proudy byly vyváženě zastoupeny v co největší míře (viz Činnost PS Strategie).

Zapojení odborné a následně i laické veřejnosti do přípravy Strategie napomáhá zvýšení transparentnosti a důvěryhodnosti celého procesu. Celý proces je pak prostorem pro případné odlišné úhly pohledu a expertízy, které zvyšují kvalitu a apolitičnost celého procesu.

Cílové skupiny Strategie

Veřejnou správu lze označit za **primární uživatele Strategie**. Tito primární uživatelé budou buď v roli gestora či spolupracujícího subjektu participovat na jejím plnění, realizovat konkrétní návrhy opatření jednotlivých akčních plánů. Stanovené závazky ponesou konkrétně ústřední orgány státní

² *Strategický rámec Česká republika 2030*, str. 28. Dostupné online: <https://www.cr2030.cz/strategie/dokumenty-ke-stazeni/>

³ Metodika pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů byla schválena usnesením vlády ze dne 7. září 2009 č. 1146

⁴ Aktualizovaná verze Metodiky přípravy veřejných strategií schválená usnesením vlády ze dne 28. ledna 2019 č. 71/2019

správy⁵, a to především jednotlivá ministerstva, případně další instituce veřejné správy, např. ČSÚ. Pro orgány územní samosprávy mají navržená opatření v této fázi doporučující charakter.

Sekundárními uživateli jsou především subjekty, na které budou jednotlivá opatření směřovat, aniž by se nutně přímo podílely na jejich plnění. Jedná se především o **neziskový sektor**, a to především **nestátní neziskové organizace** jak s celostátní, tak i krajskou a místní působností. Neméně významným sekundárním uživatelem bude taktéž **odborná i laická veřejnost**, jako například média, politická reprezentace, občanské iniciativy a další, na kterou by realizace Strategie měla mít obecně pozitivní dopad.

Fáze tvorby Strategie

Tvorba Strategie je rozdělena do tří částí:

- 1) Analytická část se věnuje jednak současnému stavu občanského sektoru s cílem identifikovat příznivé trendy, potenciál rozvoje - rozvíjí rovinu občanského sektoru a NNO jako hodnoty sama o sobě. Dále se zabývá současným stavem spolupráce státu a NNO - rozvíjí rovinu role a zapojení NNO v kontextu řešení aktuálních potřeb společnosti.
- 2) V návaznosti na analytickou část dochází k rozpracování strategie, která zahrnuje definici vize, soustavu hlavních priorit v rozpadu na strategické cíle, specifické cíle a návrh konkrétních opatření, která budou blíže specifikována v rámci akčních plánů.

Dokument	STRATEGIE	AKČNÍ PLÁN
Obsah	úvodní slovo a základní informace o strategii, teoretická část - východiskové koncepty, analytická část, logický rámec - stanovení vize, strategických a specifických cílů implementační - způsob realizace, monitorování a vyhodnocení, včetně popisu tvorby Strategie	úvodní slovo, zhodnocení plnění opatření ve sledovaném období, stanovení nových opatření (úkolů) v návaznosti na stanovený logický rámec Strategie
Období	2021-2030	2021 – 2024, 2025 – 2027 a 2028 – 2030
Předkladatel	RVNNO	RVNNO
Schvalování	vláda	vláda
Vyhodnocení	závěrečné	průběžné

⁵ Vedle ministerstev, v jejichž čele je člen vlády, působí v České republice na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, i další ústřední orgány státní správy, např. Český statistický úřad, Úřad vlády České republiky nebo Českou sportovní agenturu.

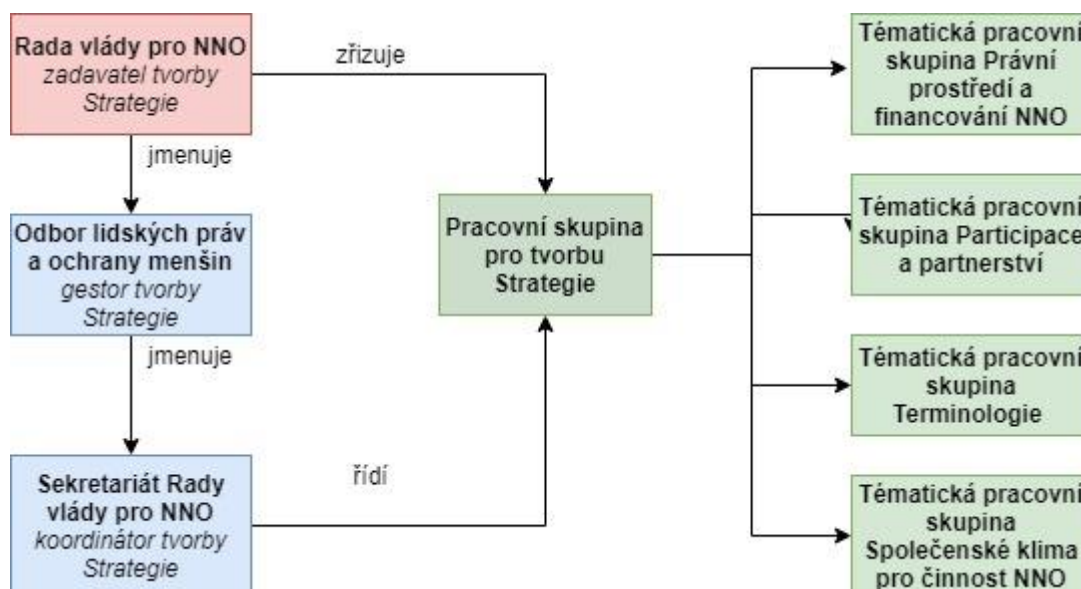
- 3) Viděno v celku, proces tvorby strategie bude plynule přecházet v tzv. implementační část, která probíhá na základě vládou schválené Strategie a jednotlivých akčních plánů. V průběhu celého procesu je postup implementace Strategie pravidelně monitorován a vyhodnocován.

Pracovní struktura a tok informací

Zadavatelem přípravy, tvorby a následné implementace Strategie je Rada vlády pro nestátní neziskové organizace prostřednictvím svého předsedy (dále jen „RVNNO“). Zadavatel jmenuje gestora Strategie, který jej pravidelně informuje o průběhu tvorby Strategie a její následné implementaci. RVNNO postupuje vypracovanou Strategii formou usnesení ke schválení vládě. Dohled nad celým procesem vede prostřednictvím PS Strategie. V konzultační roli působí také výbory RVNNO, tj. Výbor pro Evropskou unii (dále jen „VEU“) a Výbor pro legislativu a financování (dále jen „VLF“).

Gestorem Strategie je Odbor lidských práv a ochrany menšin, Úřadu vlády České republiky, který zaštiťuje roli koordinátora pro tvorbu, realizaci a naplňování cílů Strategie, dále samostatně implementuje konkrétní opatření plynoucí ze Strategie a provádí průběžné a závěrečné vyhodnocení Strategie. Koordinátorem tvorby a následné implementace a vyhodnocení Strategie je sekretariát RVNNO, který je organizačně zařazen pod Odbor lidských práv a ochrany menšin. Tajemnice RVNNO organizuje a řídí práci týmu, komunikuje stav tvorby a implementace Strategie na PS Strategie, vzborech RVNNO a zasedání samotné RVNNO.

Obr. 1: Grafické schéma organizační struktury

Činnost PS Strategie

Pro účely tvorby Strategie a následných komplexních úkolů, na jejichž plnění se podílí široké spektrum zainteresovaných stran, byl předložen a následně schválen návrh na vytvoření PS Strategie na zasedání RVNNO dne 19. února 2020. PS Strategie je vytvořena při RVNNO na základě čl. 8 Statutu RVNNO. Hlavní činností PS Strategie je tvorba nové Strategie vůči NNO, včetně návazných akčních plánů, ve kterých bude Strategie rozpracována do konkrétních opatření spolu s určením gestora opatření a očekávaných termínů implementace.

Členové PS Strategie definují a diskutují aktuální témata vedoucí k rozvoji NNO, aktivně spolupracují na tvorbě a případné revizi strategie vůči NNO - konkrétně realizace analýz, ověření vize, se-

stavení a hodnocení variant strategických cílů, zpracování soustavy specifických cílů, opatření, indikátorů a další.

Principy tvorby Strategie jsou především transparence a participace, a proto je PS Strategie složena tak, aby její členové svou expertizou obsáhli jak průřezová témata vztahující se k NNO, tak možná specifika širokého spektra činností NNO a jejich úlohy při řešení aktuálních potřeb společnosti. Výstupy této pracovní skupiny jsou pravidelně předkládány pro informaci a projednání na zasedání RVNNO.

Na základě uvedeného tvoří PS Strategii následující konzultované subjekty:

- Ministerstvo dopravy,
- Ministerstvo financí,
- Ministerstvo kultury,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- Ministerstvo spravedlnosti,
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo zahraničních věcí,
- Ministerstvo zdravotnictví,
- Ministerstvo zemědělství,
- Ministerstvo životního prostředí,
- Úřad vlády,
- Národní sportovní agentura,
- Český statistický úřad,
- nestátní neziskové organizace (včetně střešních NNO),
- akademická sféra

a případně i:

- zástupce médií,
- zástupce soukromého sektoru.

Pro efektivní a průběžnou činnost této platformy a pro účely, které si nevyžadují formalizovanou spolupráci, jsou využívány jiné formy kooperace, např. kulaté stoly, odborné konzultace s experty na danou problematiku (viz níže Metody a nástroje).

Činnost sekretariátu RVNNO

Sekretariát RVNNO se v procesu tvorby Strategie podílí na odborné činnosti členů PS Strategie a současně zabezpečuje činnost po organizační, administrativní a technické stránce, zejména:

- svolává a organizačně zajišťuje jednání PS Strategie,
- zajišťuje materiály a podklady potřebné pro činnost PS Strategie včetně jejich distribuce jejím členům,
- zodpovídá za vyhotovení a rozeslání zápisu z jednání PS Strategie v elektronické podobě,

- zajišťuje veřejné připomínky, postoupení materiálu do meziresortního řízení, vypořádání připomínek a předložení materiálu na zasedání vlády
- zajišťuje kompletnost a finální podobu návrhu nové Strategie.

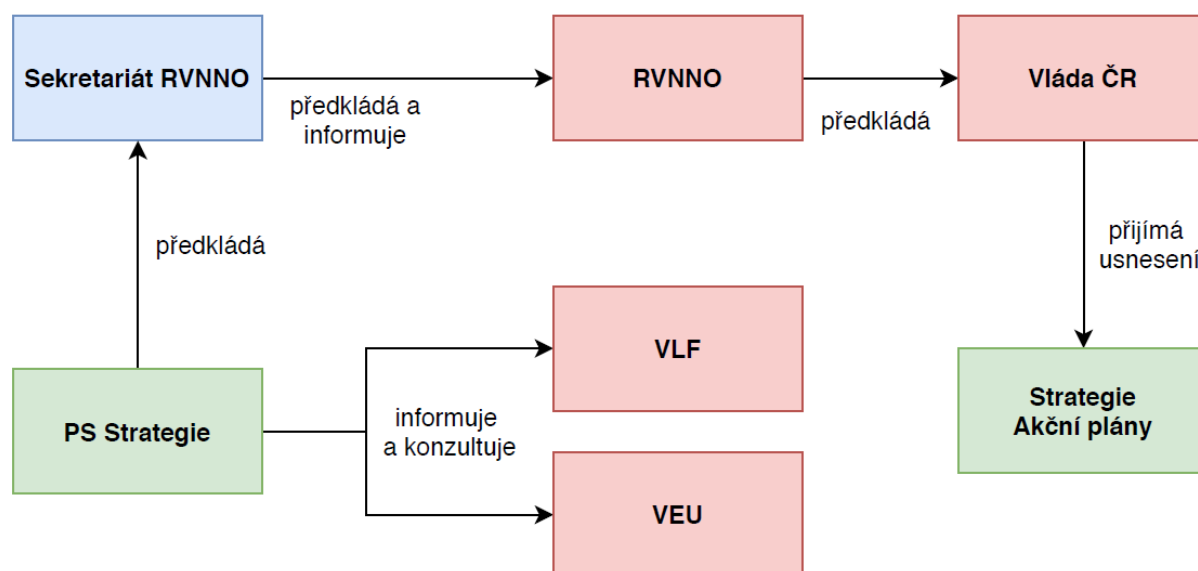
Tok informací

Sekretariát RVNNO koordinuje a zprostředkovává tok informací jednak mezi RVNNO a PS Strategie, mezi PS Strategie a jednotlivými výbory a ve fázi implementační také komunikuje také s gestory jednotlivých opatření Strategie.

Výstupy z PS Strategie jsou prostřednictvím sekretariátu RVNNO pravidelně předkládány na zasedání RVNNO. RVNNO projednává finální podobu Strategie a po jejím schválení přijímá usnesení, kterým žádá svého předsedu o předložení Strategie vládě ke schválení. Na tomto principu je zajištěno průběžné sledování tvorby Strategie, současně bude tohoto přístupu využito k monitorování realizace Strategie a jednotlivých akčních plánů jejím zadavatelem. Opatření směřující k naplňování Strategie jsou součástí akčních plánů, a jako taková jsou na základě vládního usnesení závazná pro dotčené orgány veřejné správy a jim podřízené organizace.

Současně mohou být dílčí úkoly či výstupy PS Strategie prezentovány a diskutovány v rámci pravidelných jednání obou výborů, tj. VLF i VEU, které tak plní úlohu podpůrnou – konzultační.

Obr. 2: Tok informací v procesu tvorby Strategie

Metody a nástroje tvorby Strategie

Nástroje pro tvorbu Strategie jsou voleny tak, aby v co největší míře odpovídaly základnímu principu tvorby Strategie - principu transparentního a objektivního přístupu se zapojením širokého okruhu konzultovaných subjektů s cílem získat jejich odborný názor, identifikovat hlavní výzvy a potenciál rozvoje, a tím vhodně zacílit opatření Strategie. Nástroje jsou voleny s ohledem na aktuální situaci, potřeby a stupeň pokročilosti celého procesu tvorby Strategie. Tým pro tvorbu Strategie volí převážně z následujících metod a nástrojů:

- odborné konzultování (využívány především pro obousměrnou výměnu informací, názorů, tzn. činnost v rámci tematických pracovních podskupin),
- veřejné připomínkování (zveřejnění výzvy v příslušné sekci vládního webového portálu s uvedením lhůty pro případná vyjádření)
- panel expertů,
- tematické pracovní skupiny,
- případové studie externích odborníků (na základě vyhodnocení a dle potřeby),
- strukturovaný dotazník,
- týmový brainstorming,
- další vhodné nástroje dle průběžného vyhodnocování přípravného procesu.

Výše uvedené je doplňováno rešeršemi primární a sekundární tematické literatury sloužící pro popis výchozího stavu sledovaných jevů, s ohledem na stávající relevantní politiky jednotlivých zainteresovaných ústředních orgánů státní správy.

Rámcový harmonogram tvorby Strategie

Níže je uveden rámcový harmonogram tvorby Strategie, přičemž může dojít k mírnému posunu jednotlivých termínů jednání PS Strategie na základě objektivních, ale i nepředvídatelných důvodů, především s ohledem na současnou společenskou situaci a COVID-19.

Časové rozmezí	Aktivita
únor 2020	založení PS Strategie při RVNNO, návrh a nominace členů PS Strategie z řad veřejné správy, NNO, akademické obce a dalších konzultovaných subjektů
březen 2020 (2. týden)	konání expertního panelu
květen - červenec 2020	rešerše primárních a sekundárních zdrojů
červen 2020	veřejná konzultace – Výzva pro nestátní neziskové organizace k zaslání podnětů k návrhu priorit
červenec 2020	1. jednání PS Strategie
srpen 2020	zadání a zpracování analýz stavu OS/NNO (dle potřeby)
září-říjen 2020	2. jednání PS Strategie
září, prosinec 2020/leden 2021(orientačně)	průběžné informování o Strategii na VLF, VEU a RVNNO

prosinec 2020	3. jednání PS Strategie
únor 2021	veřejné připomínkování návrhu Strategie
únor 2021	4. jednání PS Strategie
březen 2021	předložení a schválení Strategie na zasedání RVNNO
březen – duben 2021	meziresortní připomínkové řízení
duben 2021	předložení a schválení Strategie na zasedání vlády ČR a zahájení implementace

Struktura a členění Strategie

Pro účely tvorby Strategie je do určité míry využita struktura [šablony](#) pro tvorbu strategie dle Metodiky přípravy veřejných strategií, která byla zpracována Ministerstvem financí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj. Šablona je přizpůsobena vymezenému řešenému tématu a míře detailu rozpracování Strategie.